

Alueet kuntien ilmastotyön tukena - avustushaku

Avustuksen kohteena oleva toiminta

Ympäristöministeriö avustaa alueiden ilmastohankkeita, joissa tuetaan kuntien ilmastotyötä maakunnissa. Tarkoituksena on auttaa kuntia ymmärtämään, minkälaiset ilmastotoimet ovat heille tarkoituksenmukaisimpia, vaikuttavimpia ja taloudellisesti kannattavimpia. Avustus myönnetään jokaiseen manner-Suomen maakuntaan, josta on saapunut hyväksyttävä hakemus. Avustus myönnetään valtiovastustuksen (688/2001) 5 §:n mukaisena erityisavustuksena sisällöltään ja tarkoitukseltaan rajattuun hankkeeseen. Avustus maksetaan momentilta 35.10.22, Eräät ympäristömenot.

Ympäristöministeriön avustus hankkeen avustuskelpoisista kustannuksista voi olla korkeintaan 70 % ja samalla enintään 84 000 euroa per hanke. Kokonaisuudessaan avustusta on suunniteltu jaettavan noin 1,5 miljoona euroa. Avustus on käytettävä pelkästään avustuksen kohteena olevaan hankkeen toimintaan, eikä sitä saa käyttää miltään osin tuensaajan mahdolliseen muuhun toimintaan.

Avustettava hankkeen tulee koostua pelkästään seuraavista osa-alueista:

- **Suora ilmastotyön asiantuntijatuki kunnille** - vähintään 30 % hankkeen kokonaiskustannuksista
  - Hankkeen toteuttaja on suoraan yhteydessä alueen kuntiin, selvittää näiden ilmastotyön tilannetta ja pullonkauloja, ja tarjoaa asiantuntija-apua seuraavien matalankynnyksen ja kannattavien ilmastotoimien toteuttamiseksi. Lisäksi hankkeen toteuttaja järjestää kyseisen maakunnan kaikille kunnille yhteisiä tilaisuuksia, joissa tuodaan esille ilmastotyön mahdollisuuksia ja hyötyjä eri teemoilla, erityisesti kuntien elinvoimaisuuden näkökulmasta. Toimintaa tarjotaan myös kuntien johtoryhmille. Hankkeen toteuttaja kannustaa kuntia verkostoitumaan keskenään ja tuo esille jo olemassa olevia kuntien ilmastoverkostoja (esim. HINKU-kunnat) sekä näiden hyötyjä, mm. erilaisia työkaluja ja toimintamalleja. Muiden alueellista ilmastotyötä edistävien ja vauhdittavien tahojen (mm. ELY-keskukset, alueelliset energianeuvot) kanssa tulee mahdollisuuksien mukaan tehdä yhteistyötä.
  - [Yleistä kuntien ilmastotyöstä ja ratkaisuista \(hiilineutraalisuomi.fi\)](#) [Linkki toiselle sivustolle](#)
  - [Katso esimerkkinä Keski-Suomen liiton hanke \(keskisuomi.fi\)](#) [Linkki toiselle sivustolle](#)
- **Ilmasto-rahituksen hakemisen asiantuntijatuki kunnille** - vähintään 30 % hankkeen kokonaiskustannuksista
  - Kuntien ilmastotyön vähäinen resursointi on merkittävä haaste lähes kaikissa kunnissa. Hankkeen toteuttaja auttaa kuntia löytämään ja hakemaan sopivaa rahoitusta kuntien ilmastotyölle. Konkreettista tukea kohdennetaan erityisesti sellaisille kunnille, joilla on kiinnostusta ilmastotyöhön, mutta eivät ole vielä hakeneet tähän rahoitusta aikaisemmin. Hankkeen toteuttaja auttaa tarvittavien hankeyhteistyökuvioiden muodostamisessa rahoituksen hakemiseksi. Hankkeen toteuttaja kerää ennakkoon vaikuttavimpia paikallisen ja alueellisen ilmastotyön

hankeideoita, jotta sopivan rahoituksen auetessa kunnilla olisi riittävä valmius hankkeiden nopeaan valmisteluun ja hakuun.

- **Konkreettinen ilmastotyö** – hankkeen kokonaiskustannuksista 0-40 %
  - Tässä osa-alueessa voi toteuttaa käytännössä jonkun vaikuttavan ilmastohankkeen kuntien kanssa yhteistyössä (katso muutamia esimerkkejä alla), kun taas ensimmäisessä osa-alueessa (suora ilmastotyön asiantuntijatuki kunnille) tarjotaan kunnille ennen kaikkea tietoa ja toimintamalleja. Tämä osa-alue ei ole kuitenkaan pakollinen hankkeessa, erityisesti jos alueen kunnilla on suurempi tarve kahdelle edelliselle osa-alueelle. Konkreettisen ilmastotyön osa-hanke voi liittyä esimerkiksi energianeuvontaan tai etätyömahdollisuuksien edistämiseen. Hankeosuuden tulee olla selvästi lisäistä jo olemassa oleviin palveluihin (kuten alueelliseen energianeuvontaan) sekä hyödyntää niitä sopivin osin. Osa-alueen kustannukset voivat koostua mm. suunnittelu-, koordinointi- ja edistämistehtävistä, mutta rakennus-, infrastruktuuri-, kulkuneuvo- tai laitehankinnat, -investoinnit ja –vuokraukset eivät ole avustuskelpoisia kustannuksia.
  - [Katso esimerkkinä Päijät-Hämeen liiton öljylämmityshanke \(pajjat-hame.fi\)Linkki toiselle sivustolle](#)
  - [Katso esimerkkinä Kalajoen energianeuvontahanke \(kalajoki.fi\)Linkki toiselle sivustolle](#)
  - [Katso esimerkkinä Joensuun etätyöhanke \(climatejoensuu.fi\)Linkki toiselle sivustolle](#)

Mikäli hankkeiden aikana ilmenee tarpeita tuottaa sellaisia kuntien ilmastotyötä tukevia materiaaleja, joista kaikki maakunnat voisivat hyötyä, tästä voidaan päättää hankkeiden välisen yhteistyön kautta ja mahdollisesti myös rahoittaa ympäristöministeriön määrärahoista. Näin halutaan välttää, että jokaisessa hankkeessa tuotettaisiin samankaltaisia materiaaleja. Hankkeessa tulee hyödyntää olemassa olevia materiaaleja tarvittavilta osin, esimerkiksi:

- Kuntaliiton alkuvuonna 2022 valmistuva Kuntien ilmastokysely –selvityksen tulokset (erityisesti hankkeen ensimmäisessä osa-alueessa hyödynnettäväksi)
- [Ilmastomuutos ja kunnat –tukipaketti \(kuntaliitto.fi\)Linkki toiselle sivustolle](#)
- [Ilmastojohtamisen reseptikirja \(motiva.fi\)Linkki toiselle sivustolle](#)
- [Ilmastojohtamisen valmennus kunnille \(kuntaliitto.fi\)Linkki toiselle sivustolle](#)
- [Kuntalaisten ilmastotoimien vauhdittamisen toimintamallit \(KIVAT-hanke, ekokumppanit.fi\)Linkki toiselle sivustolle](#)
- [Kuntien ja yritysten ilmastoyhteistyön toimintamallit ja materiaalit \(hiilineutraalisuomi.fi\)Linkki toiselle sivustolle](#)
- [Pieni opas kuntien ilmastoviestintään \(keskisuomi.fi\)Linkki toiselle sivustolle](#)
- [Kasvihuonekaasupäästöjen skenaariotyökalu vaikuttavimpien ilmastotoimien löytämiseksi kunnille \(hiilineutraalisuomi.fi\)Linkki toiselle sivustolle](#)
- [Päästötietopalvelu kunnille \(paastot.hiilineutraalisuomi.fi\)Linkki toiselle sivustolle](#)

Avustusta myönnetään vain sellaisiin hankkeisiin, jotka täyttävät valtionavustuslain 7 §:ssä määritellyt yleiset edellytykset valtionavustuksen myöntämiselle ja lisäksi kaikki seuraavat ehdot:

- **Avustuksen hakijana on maakunnanliitto, muu kuntayhtymä, kunta, kunnan tai kuntayhtymän enemmistöomisteinen kehitysyritys, tai näistä muodostuva konsortio.**
- Hankkeessa tuetaan kyseisen maakunnan kaikkien kuntien ilmastotyötä. Pääpaino on erityisesti pienten ja ilmastotyötään vasta aloittavien kuntien ilmastotyön aktivoimisessa.

- Avustuksen myöntämistä on pidettävä tarpeellisena. Ympäristöministeriö harkitsee avustuksen tarpeellisuutta muun muassa ottamalla huomioon, kuinka paljon hanke saa muuta julkista tukea, ja toisaalta vaikuttaako avustus jo toteutumassa olevan hankkeen laatuun tai laajuuteen.
- Hanke tuo selkeää lisäarvoa toimijan tavanomaisiin ja lakisääteisiin tehtäviin verrattuna.
- Mikäli maakunnan alueella on paljon myös ruotsin- tai saamenkielisiä kuntia, myös heille tuotetaan tärkeimmät palvelut ja hankekohtaiset materiaalit näillä kielillä

Avustuskelpoisia kustannuksia eivät ole:

- hiilinieluihin liittyvät hankeosuudet
- päästöyksiköiden hankintaan päästöjen kompensoimiseksi liittyvät hankeosuudet
- rakennus-, infrastruktuuri-, kulkuneuvo- tai laitehankinnat, -investoinnit ja -vuokraukset. Sen sijaan mahdollisten hankkeen työntekijöiden työnteon kannalta välttämättömien laitteiden, kuten kannettavan tietokoneen leasing hankkeen ajalta, kustannukset voi budjetoida yleiskustannuksiin
- toimijan jo nykyisin samassa laajuudessa hoitamat tai lakisääteiset tehtävät
- Avustuksen saajan oman ilmastostrategian tai -suunnitelman valmisteluun liittyvät tehtävät. Sen sijaan olemassa olevan ilmastosuunnitelman toimenpiteiden toimeenpano voi olla avustuskelpoinen kustannus, samoin kuin hankkeen kohteena olevien pienien ja ilmastotyötään aloittelevien kuntien kannustaminen suunnitelmalliseen ilmastotyöhön.

Avustus myönnetään ei-taloudelliseen toimintaan. Hakija sitoutuu vähintään hankkeen keston ajan, ettei se käytä hankkeessa tuotettavia toimintamalleja ja materiaaleja ynnä muuta sellaista taloudelliseen toimintaan. Taloudellisella toiminnalla tarkoitetaan sellaista organisaation toimintaa, jossa on kyse tavaroiden tai palvelujen tarjoamisesta tietyillä markkinoilla.

- [Lisätietoja taloudellisen toiminnan määrittelystä \(tem.fi\)Linkki toiselle sivustolle](#)

Avustuksen hakeminen

Haku alkaa 16.8.2021. **Hakemusten tulee olla perillä ympäristöministeriön kirjaamossa 1.10.2021 klo 16.15 mennessä.** Määräajan jälkeen saapuneita hakemuksia ei huomioida. Avustusta voi hakea ainoastaan sähköisellä hakulomakkeella, josta hakemus ohjautuu suoraan ympäristöministeriön kirjaamoon. Avustus myönnetään hakulomakkeella annettujen tietojen perusteella. Lomakkeen tulee olla täytetty huolellisesti ja selkeästi.

- [HakulomakeLinkki toiselle sivustolle](#)
- [Hakijan vakuutukset hakulomakkeessa -mallipohja](#)

Avustuksen hakijana voi olla maakunnanliitto, muu kuntayhtymä, kunta, kunnan tai kuntayhtymän enemmistöomisteinen kehitysyritys, tai näistä muodostuva konsortio. Hakijan tulee olla oikeushenkilö tai oikeushenkilöiden yhteenliittymä. Yhteistyö muidenkin toimijoiden ja sidosryhmien kanssa on sallittua ja toivottavaa. Konsortion ollessa kyseessä hankkeella on oltava yksi hakija, jolle ympäristöministeriö kohdistaa avustuspäätöksen. Avustuksen saaja vastaa avustettavasta hankkeesta kaikkien konsortion osapuolten puolesta ja huolehtii siitä, että konsortio on sopinut hankkeen toteuttamisesta keskenään riittävällä tavalla. Avustuksen saaja voi hankkia hankkeen palveluita myös ulkopuolisina palveluina.

Oma rahoitusosuus voidaan toteuttaa omana työnä, mutta tällöin hankkeen toteuttajan tulee selvästi pystyä osoittamaan raportoinnissaan, että hankesuunnitelman mukaiset työtunnit on käytetty haettuun hankkeeseen (esim. tuntikirjanpidon kautta). Osa hankkeen jäljelle jäävästä rahoitustarpeesta voi koostua myös muusta julkisesta tuesta. Valtionavustuslain (688/2001) 6 §:n mukaan valtionavustus ei kuitenkaan saa yhdessä muiden julkisten tukien kanssa kattaa valtionavustuksen kohteena olevasta hankkeesta aiheutuvien kokonaiskustannusten täyttä määrää.

Mahdollisesta hankkeille myönnettävästä lisäavustuksesta ilmoitetaan uudella hakuilmoituksella erillisen hakumenettelyn kautta, mikäli eduskunta myöntää tähän tarkoitukseen lisämäärärahoja.

Päätösten tekeminen

Avustus myönnetään jokaiseen maakuntaan, josta on saapunut hyväksyttävä vähimmäiskriteerit ylittävä hakemus. Mikäli jostain maakunnasta saapuu useampi hyväksyttävä hakemus, ympäristöministeriön ja tarvittaessa muista asiantuntijaedustajista koostuva asiantuntijaraati pisteyttää avustushakemukset alla olevien kriteereiden mukaisesti, ja myöntää avustuksen eniten pisteitä saaneelle vähimmäiskriteerit ylittävälle hakijalle. Ympäristöministeriö tekee hakijoille hakuajan päätyttyä kirjallisen valtionavustuspäätöksen, myönteisen tai kielteisen. Avustusta on mahdollista myös myöntää vähemmän kuin mitä on haettu. Päätökset pyritään tekemään 16.11.2021 mennessä.

Hylkäämisperusteet

Avustushakemus hylätään, jos se on:

- saapunut määräajan jälkeen
- selvästi toteuttamiskelvoton
- avustusehtojen vastainen tai
- selvästi puutteellinen.

Arviointikriteerit

Avustusten kohdentamiseen käytettävä arvioinnin pisteytys (yhteensä enintään 15 pistettä):

- Hanke tukee maakunnan kaikkien kuntien, mutta erityisesti pienten ja ilmastoasioissa aloittelevien kuntien ilmastotyötä tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla (max. 5 p)
- Hankesuunnitelma on täsmällinen, toteuttamiskelpoinen ja sopivassa suhteessa budjettiin (max. 5 p)
- Hankkeen toteuttajataholla on pitkäkestoista, käytännönläheistä ja maakuntatasoista kokemusta ilmastotyön tukemisesta kunnissa (max. 5 p)

Hankkeen toteutus ja maksatus

Hanke voi alkaa aikaisintaan 1.1.2022 ja sen tulee päättyä viimeistään 31.5.2023, mutta muutoin hankkeen ajankohta on hakijan itsensä päätettävissä. Hankkeen tulee kestää vähintään 12 kuukautta. Valituille hankkeille on mahdollista myöntää jatkorahoitusta, ja tästä päätöksen tekee ympäristöministeriö hankkeen tulosten pohjalta.

Avustettavan hankkeen rahoitus myönnetään toteutuneita kuluja vastaan. Avustuskelpoisia kustannuksia ovat avustushakulomakkeessa ilmoitetut kustannukset niiltä osin, kuin ne vastaavat tässä avustuskuulutuksessa ilmoitettuja rajoituksia. Ympäristöministeriö voi purkaa avustuspäätöksen hankkeen rahoituksesta, jos hanke ei toteutakaan sille asetettuja vaatimuksia. Hakijat, joille avustus on myönnetty, sitoutuvat antamaan selvityksen valtionavustuksen käyttämisestä (erillinen kirjanpito), raportoimaan hankkeen edistymisestä aina ennen avustuksen takautuvaa maksatusta, ja julkaisemaan hankkeensa tulokset hankkeen päätyttyä. Tarkemmat ehdot kuvataan avustuspäätöksessä.

Liite

[Ympäristöministeriön erityisavustuksen ehdot ja rajoitukset](#) Tiedosto avautuu uudessa välilehdessä pdf 227kB

Lisätietoja

Miia Berger, erityisasiantuntija

ympäristöministeriö, Ympäristönsuojeluosasto, Ilmasto [0295250265](tel:0295250265) etunimi.sukunimi@gov.fi

---

Jenni Hepo-oja, suunnittelija

ympäristöministeriö, Ympäristönsuojeluosasto [0295250391](tel:0295250391) etunimi.sukunimi@gov.fi